

tba afbouwpost

DE NIEUWSBRIEF OVER ONTWIKKELINGEN IN DE AFBOUWSECTOR EN WAT DAT VOOR U BETEKENT.

NUMMER 16 · SEPTEMBER 2017
JAARGANG 6 · WWW.TBAFBOUW.NL

Inhoudsopgave

- 02** Voorwoord
- 03** Technisch Adviseurs TBA geregistreerd bij het LRGD
- 04** Afbouwmedewerkers eerder met pensioen?
- 05** NOA-jaardagen: voor iedereen in de afbouw!
- 06** Download de gratis TBA-app!
- 07** Hoe brandveilig is het gevel-isolatiesysteem van uw klant?
- 08** Buitengevelisolatie voorkomt condensproblemen het beste
- 09** Vocht: laat u niet verrassen!
- 12** Weten uit welke hoek de wind waait
- 15** Geen speld tussen te krijgen
- 18** Stylolieten: een onregelmatig gevormd discontinu vlak in gesteente

LEGENDA

- TBA Algemeen
- Stukadoors
- Plafond & Wand
- Vloeren & Terrazzo
- Natuursteen

PAGINA 03

TBA algemeen

Technisch Adviseurs TBA
geregistreerd bij LRGD

PAGINA 09

stukadoors

Vocht: laat u niet verrassen!

PAGINA 04

Afbouwmedewerkers eerder met pensioen?

NOA-jaardagen: voor iedereen
in de afbouw!

PAGINA 12

plafond & wand

Weten uit welke hoek de wind waait

PAGINA 06

Download de nieuwe TBA-app

Hoe brandveilig is het gevel-
isolatiesysteem van uw klant?

PAGINA 15

vloeren & terrazzo

Geen speld tussen te krijgen

PAGINA 18

natuursteen

Stylolieten: een onregelmatig gevormd
discontinu vlak in gesteente

Van de voorzitter

Ziet u het al voor zich? 50 jaar lang zwaar lichamelijk werk doen? Ik niet.

Afbouwmedewerkers hebben op dit moment geen keuze nu de AOW-leeftijd omhoog gaat. Hierdoor nemen de zorgen toe. Daarom heeft het Economisch Instituut voor de Bouw (EIB) in opdracht van het TBA onderzoek gedaan naar een oplossing. Is het mogelijk voor afbouwmedewerkers om eerder met pensioen te gaan?

De resultaten van het onderzoek laten zien dat een vervroegd pensioen voor afbouwmedewerkers betaalbaar is. Door te besparen op arbeidsongeschiktheidsuitkeringen kost een vervroegd pensioen voor afbouwmedewerkers 2,4 tot 4,4 miljoen euro per jaar. Dat er iets moet gebeuren staat als een paal boven water. Maar wie in de politiek neemt het initiatief?

Een vervroegd pensioen biedt voor andere afbouwmedewerkers weer kansen. Nederland heeft een grote groep arbeidsgehandicapten, mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. De afbouwsector spant zich in om deze doelgroep aan het werk te krijgen. Om het aannemen van een arbeidsgehandicapte voor u als werkgever nog gemakkelijker te maken gaat de afbouwsector een samenwerkingsverband aan met Pernu. Zij helpen u met het vinden, plaatsen en coachen arbeidsgehandicapten.

Voor u betekent dit relatief weinig kosten (door subsidies) en weinig risico. U biedt iemand niet alleen een betaalde baan. U geeft iemand met een beperking een kans op de arbeidsmarkt. Denk daar eens over na.

J.J.F. van de Kant Voorzitter Technisch Bureau Afbouw

tba

LEGENDA

- TBA Algemeen
- Stukadoors
- Plafond & Wand
- Vloeren & Terrazzo
- Natuursteen

TBA algemeen

Technisch Adviseurs TBA geregistreerd bij het LRGD

Sinds eind 2016 zijn onze technisch adviseurs ingeschreven in het Landelijk Register van Gerechtelijk Deskundigen (LRGD). Dit betekent dat ze deskundig zijn op hun eigen vakgebieden (stukadoorswerk, plafond & wand en vloeren & terrazzo) en voldoende geschoold zijn als gerechtelijk deskundigen. Ook houden ze hun kennis op peil door permanente educatie. Op www.tbafbouw.nl kunt u de officiële certificaten van onze technisch adviseurs inzien.

LRGD

Het LRGD registreert deskundigen op alle vakgebieden. Aan opname in het register van deskundigen zijn voorwaarden verbonden. Deze voorwaarden hebben betrekking op de vakdeskundigheid van de deskundige en op zijn kennis van de juridische aspecten van het optreden als deskundige als rechte. In het register zijn deskundigen opgenomen die:

- deskundig zijn op hun eigen vakgebied;
- voldoende geschoold zijn als gerechtelijk deskundige en;
- hun kennis (vakkennis én juridische kennis) op peil houden door permanente opleiding.

Voor meer informatie zie www.lrgd.nl (bron: LRGD).

Afbouwmedewerkers eerder met pensioen?

Met de verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd zijn er toenemende zorgen over afbouwwerknemers. De afbouw- en natuursteenbranche kenmerkt zich als een branche waar veel fysiek zwaar werk wordt verricht. De kans op arbeidsongeschiktheid ligt in deze branche dan ook veel hoger dan gemiddeld in andere branches.

De verhoging van de pensioenleeftijd maakt het voor werknemers in zware beroepen nog moeilijker om niet door gezondheidsproblemen voortijdig uit te vallen. Dit is ook de reden dat CAO-partijen samen met het Technisch Bureau Afbouw (TBA) het Economisch Instituut voor de Bouw (EIB) gevraagd heeft om onderzoek te doen naar de mogelijkheden voor een vervroegd pensioen voor zware beroepen.

Uit het onderzoek blijkt dat een vervroegd pensioen voor afbouwmedewerkers jaarlijks 13 tot 21 miljoen euro bruto zou kosten. Bovendien kan van de extra pensioen- en AOW-kosten een fors bedrag worden afgetrokken, omdat de overheid geld bespaart op arbeidsongeschiktheidsuitkeringen. De helft van de jaarlijkse uitval in de afbouwsector bestaat uit 55-plussers. Ook kan een medewerker als ware tachtig procent van de extra overheidsuitgaven aan zijn of haar pensioen terugverdienen. Dit geldt als de medewerker eerder met pensioen gaat en daardoor niet met medische klachten thuis komt te zitten. Een vervroegd pensioen voor afbouwmedewerkers kost nog 2,4 tot 4,4 miljoen euro per jaar als de besparingen op arbeidsongeschiktheidsuitkeringen worden meegerekend.

Lees het rapport *Eerder stoppen met werken voor zware beroepen* (pdf) op:
www.tbafbouw.nl/publicaties/publicatie/Eerder-stoppen-met-werken

TBA algemeen

NOA-jaardagen: voor iedereen in de afbouw!

Op 26 oktober en 10 november 2017 vinden in Veenendaal de nieuwe edities van de NOA Stukadoorsdag en Plafond en Wanddag plaats. Honderden leveranciers en adviseurs presenteren op de beurs de nieuwste ontwikkelingen in de afbouw.

Een bezoek aan de NOA-jaardagen is een dag op pad met uw collega's, opdrachtgevers of gewoon alleen. Want in oktober en november komt iedereen in de afbouw samen in Veenendaal. Op de NOA-jaardagen zijn iedere dag tal van presentaties, demonstraties en ook excursies. Ook zijn wij van het TBA weer aanwezig. U kunt met onze technische adviseurs van gedachten wisselen over producten, ontwikkelingen en innovaties. Bezoek onze stand!

Data: NOA Stukadoorsdag 26 oktober 2017
NOA Plafond en Wanddag 10 november 2017

Adres: NOA
Nieuweweg 226
3905 LT Veenendaal

Download nu de gratis TBA-app: altijd alle richtlijnen en het laatste nieuws binnen handbereik!

Download gratis de nieuwste app van Technisch Bureau Afbouw. Met de app heeft u altijd alle richtlijnen bij de hand en bent u overal en altijd op de hoogte van het laatste afbouwnieuws. Daarnaast is het mogelijk om op eenvoudige wijze contact met ons op te nemen als u een dienst wilt bestellen of een vraag heeft.

De richtlijnen zijn beschikbaar voor de sectoren stukadoor, wand en plafond, vloeren en terrazzo en natuursteen. Als u op een richtlijn klikt kunt u een korte omschrijving lezen en de richtlijn downloaden. Het downloaden hoeft u slechts eenmalig te doen, omdat de richtlijn wordt opgeslagen op uw mobiele telefoon. Hierdoor kunt u de richtlijn altijd en overal raadplegen wanneer u maar wilt. Met of zonder een internetverbinding. Uiteraard is het ook mogelijk om de richtlijnen te printen vanaf uw telefoon. De richtlijnen zijn zodanig ontworpen dat u na het printen een gebruikersvriendelijke versie van een richtlijn op papier heeft.

Download gratis de app van Technisch Bureau Afbouw, de handigste app in de afbouw wereld. Altijd alle richtlijnen en het laatste nieuws binnen handbereik: snel, overzichtelijk en betrouwbaar. De TBA-app is voor Android via Google PlayStore te downloaden. Voor iOS-apparaten zal de app eind 2017 via Apple Store verkrijgbaar zijn. Uiteraard houden we u hiervan op de hoogte. Als u vragen heeft over de app kunt u contact opnemen via info@tbafbouw.nl of **070 33 66 500**.

Hoe brandveilig is het gevelisolatiesysteem van uw klant?

Na de brand in Grenfell Tower in Londen hebben wij veel vragen gekregen over de brandveiligheid van gevelisolatiesystemen. Huiseigenaren maken zich zorgen over hoe het is gesteld met de brandveiligheid van hun woning. Misschien maakt uw klant zich ook zorgen of er sprake is van een soortgelijke situatie als in Londen. Wat vertelt u ze dan?

Het gevelisolatiesysteem dat in Grenfell Tower is gebruikt verschilt volledig van de systemen die in Nederland veelvuldig als buitengevelisolatie worden toegepast. De bij ons veel voorkomende buitengevelisolatiesystemen zijn systemen die direct op de ondergrond worden bevestigd. Het zijn compact verlijmd systemen waarbij de isolatieplaat beschermd wordt door een mortelweefsellaag en een pleister- of steenstripafwerking. De brandklasse van deze systemen voldoet volledig aan het bouwbesluit.

Voor meer informatie daarover kunt u zich wenden tot de leverancier van het betreffende systeem die een officieel document kan overleggen waarin de brandklasse expliciet wordt genoemd.

U kunt de leverancier vinden op: <http://www.bpgb.nl/paginas/305/Leden.html>

BUITENGEVELISOLATIE VOORKOMT CONDENSROBLEMEN HET BESTE

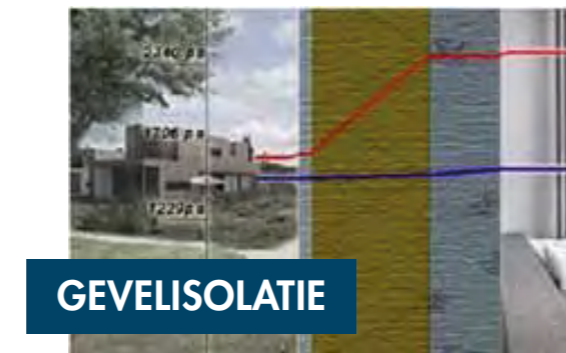
stukadoors

CONDENS OP RAMEN EN WANDEN KAN FLINK VERVELEND ZIJN EN OP LANGE TERMIJN VOOR SCHADE AAN EEN WONING ZORGEN.

Om condensproblemen te voorkomen, isoleert men idealiter van buiten naar binnen. Buitengevelisolatie is de beste oplossing, dan spouwisolatie en tenslotte binnenisolatie.

Dit blijkt uit de figuren hiernaast. De rode lijn geeft de maximale dampspanning aan en de blauwe lijn de heersende dampdruk. Wanneer de blauwe lijn de rode lijn kruist en de heersende dampdruk hoger is dan de maximale dampspanning treedt inwendige condensatie op.

In de figuur van buitengevelisolatie is te zien dat de maximale dampspanning (rood) ver boven de werkelijk optredende dampspanning (blauw) blijft. Buitengevelisolatie is qua vochtproblematiek daarom de beste optie bij isoleren in tegenstelling tot spouwisolatie en binnenisolatie. Informeer uw klanten hierover als ze besluiten hun woningen te isoleren.

PLATFORM
GEVELISOLATIE

www.platformgevelisolatie.nl T: 070 33 66 500

**Vocht:
laat u niet verrassen!**

Vocht kan verschillende problemen veroorzaken. Vooral als er gewerkt wordt in een ruimte met een te hoge luchtvochtigheid. Dit kan grote gevolgen hebben. Dit probleem was ook het geval toen een bouwbedrijf onlangs het TBA verzocht een schade te onderzoeken en een hersteladvies te geven.

‘Toen ik ter plaatse was constateerde ik rechtlijnige scheuren langs de uitwendige hoeken van de neggekanten van raam- en deuropeningen aan de wandzijden’, vertelt Ed van der Plas, stukadoors-expert. ‘Door vochtinwerking in deze elementen tijdens productie-, vervoer- en ruwbouwfase waren de houten constructie en gipsvezelbeplating

iets opgezwollen. Na deze fases was in de afbouw-fase gestukadoord. Toen hierna de droogfase aanbrak was er krimpgedrag in de constructie ontstaan. Door het krimpen van de wandafwerking vond er een spanningsgedrag plaats bij gestelde hoekbeschermingsprofielen in het stucwerk.

De profielen bleven staan maar het stucoppervlak trok zich enkele millimeters terug. Hierdoor waren er scheuren ontstaan. Dit heeft geleid tot schade die moeilijk te herstellen was. De nieuwe profielen moesten namelijk gesteld worden en de hele wandafwerking moest opnieuw overgepleisterd en geschilderd worden.

Na het schadeonderzoek heb ik een hersteladvies gegeven. Allereerst moest de bestaande geschilderde afwerking op de wand aan weerszijden van de scheurvorming licht afgeschuurd worden. Het is belangrijk om over een breedte tot waar de onvlakheid nog meetbaar is af te schuren. Vervolgens moest het oppervlak stofvrij gemaakt worden en voorzien worden van een kwarts houdende hechtlaag. Na een droging van 12 tot 24 uur moesten deze wanddelen met een hechtgips of dunpleistergips uitgevlakt worden. Hierbij moest de gips zover mogelijk doorgedrukt worden achter het oppervlak van de flens van het hoekbeschermingsprofiel. Na droging moesten de wanddelen met een kunststof stucpasta overgezet en afgepleisterd

worden. Eventueel moest de gehele wand met deze pasta dun overgepleisterd worden. Hiertoe moest vooraf het oppervlak van het schilderwerk wel licht opgeruwd en stofvrij gemaakt worden. Tot slot moest het verfsysteem aangebracht worden op basis van een primer en twee gerolde verf-lagen.’

Te hoge luchtvochtigheid kan leiden tot scheuren in wanden en plafond. Laat de klimatologische omstandigheden door ons monitoren. Zo voorkomt u schade. Bel **070 33 66 500** of mail naar info@tbafbouw.nl voor meer informatie. ■

i Kijk op www.tbafbouw.nl/diensten voor onze diensten.

Weten uit welke hoek de wind waait

In een woonkamer van een appartement was een plafond bezwaken. Een jaar eerder bezweek hetzelfde plafond van een ander appartement als gevolg van het ontbreken van een ophangbeugel. De overbelaste ophangconstructie leidde tot ertoe dat het plafond scheurde en deels verzakte. Om er zeker van te zijn dat dit de oorzaak was verzocht de aanvrager het TBA om een schadediagnose en hersteladvies te geven.

Bij het TBA is Hermen de Hek de man die alles van plafonds en wanden weet. 'Toen ik de woonkamer inliep was het eerste wat ik dacht: gelukkig was er niemand thuis', vertelt Hermen. 'Een plafond van 98 m² was helemaal naar beneden gekomen. Wat een ravage! Maar elk nadeel heeft zijn voordeel. Ik kon goed zien dat het plafond bij de brugconstructie bezwaken was. In het midden van de ruimte waren de hoekbeugels losgetrokken van de dakconstructie. De koppen van de nagels waren volledig

kapotgetrokken. De hoekbeugels bij het balkon en de kleine patio waren daarentegen verbogen. Hieruit kon ik concluderen dat het plafond als eerste in het midden bezwaken was en pas later bij het balkon en de patio.

Na mijn bezoek heb ik direct contact opgenomen met de fabrikant van het plafond en de leverancier van de nagels. Ik had namelijk mijn vraagtekens bij de maximale statische gewichten en belastingen van de nagels. Maar na uitgebreide berekeningen werd duidelijk dat de gebruikte nagels het plafond makkelijk zouden moeten kunnen dragen.

Maar wat was dan de reden voor de overbelasting op de bevestigingspunten? Vanwege het bezwijken van het plafond waren op dezelfde dag plafonds in de andere appartementen extra onderstempeld. Tijdens het onderstempelen viel het mij op dat elk plafond onder invloed van wind veel bewoog! Zodra de balkondeur en patiodeur tegen elkaar opstonden kwam er een onvoorziene dynamische belasting op de plafonds.

Waarschijnlijk was er sprake geweest van een langdurige, regelmatige, dynamische (over)belasting op het plafond. Metaalmoetheid van de koppen van de nagels heeft ervoor gezorgd dat de koppen op een bepaald moment losscheurden en bezwaken. De nagel was een aluminium plug met kop,

met daarin een stalen nagel. Aluminium is veel gevoeliger voor bewegingsbreuk dan staal.

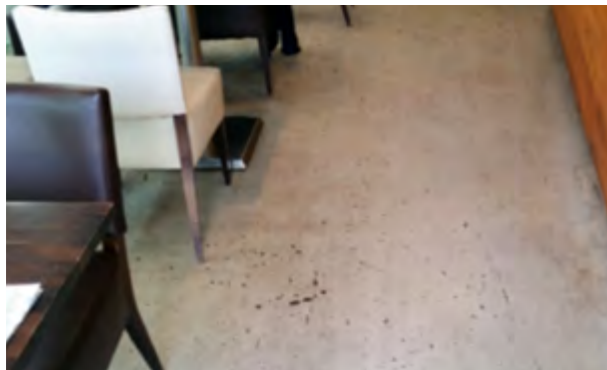
De kop van de gebruikte nagel was gevoelig voor dynamische (wind)belastingen. De windbelasting konden we niet weghalen. Maar we konden wel de bevestigingen van de brugconstructie verzwaren. Mijn advies was om naast de gebruikte nagels van de huidige hoekbeugels twee extra stalen ankers bij te boren. Het liefst geteste ankers voor buitentoepassingen (wind). Daarnaast raadde ik

het aan om de brugconstructie extra te bevestigen aan het betonnen dak. Dit kon worden gedaan door tussen elk bestaand bevestigingspunt een extra bevestigingspunt met hoekbeugel te plaatsen. Twee ankers per beugel waren hier voldoende.' ■

i Kijk op www.tbafbouw.nl/diensten voor onze diensten.

Geen speld tussen
te krijgen

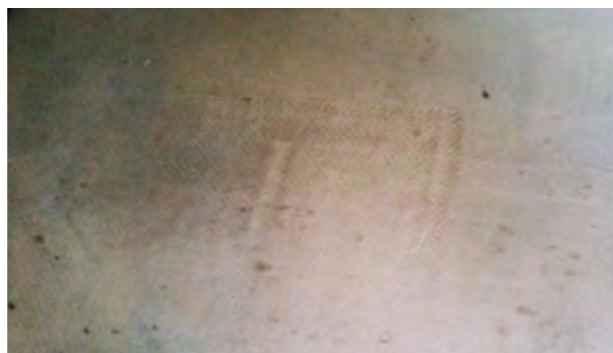

‘In de zomer van 2017 was ik voor een kwaliteitscontrole in een lunchroom,’ vertelt onze vloerdeskundige Onno de Vries. ‘In 2015 had de lunchroomeigenaar aan een vloerenlegger de opdracht verstrekt om een betonlook egalisatielaag met twee lagen polyurethaan topcoating van 140 m2 aan te brengen. De vloerenlegger heeft uiteindelijk de dekvloer twee keer geëgaliseerd. De reden hiervoor was dat de dekvloer bovenmatig onvlak was. Een week later mocht de lunchroomeigenaar zijn ruimte betreden. Tot zijn grote schrik trof hij daar een vloer aan waar hij niet op gehoopt had. De vloer was ernstig beschadigd

en van enige schoonheid was totaal geen sprake. En dat bleek ook wel toen ik de lunchroom betrad:

- De topcoating was ernstig beschadigd door krassen en opgetreden stootbelastingen. Dit heeft zelfs in een aantal gevallen geleid tot putjes. Bovendien was de beschadigde topcoating erg vervuild geraakt.
- In de vloer trof ik meerdere groepen pinholes met een diameter van 2 mm aan. De pinholes waren open luchtbellens die ontstaan waren door het ontsnappen van ingesloten lucht tijdens de verharding van de egalisatielaag.
- In de topcoating waren op diverse plaatsen rollerbanen zichtbaar. De oorzaak van de rollerbanen was onregelmatige absorptie.

- De randafwerking van de vloer langs het trapgat was zeer slordig.
- Direct onder de voordeur ontbrak vloerafwerking.
- Bij een scheidingsprofiel was een scheur ontstaan. De scheur was veroorzaakt door een optredende zetting in de constructievloer.

Al met al was dit niet acceptabel. De vloer was zeer slordig aangebracht. In het vloeroppervlak

kwamen groepen pinholes, structuurverschillen, rollerbanen en ontbrekende delen voor.

Het was duidelijk zichtbaar dat de vloer intensief gebruikt werd en onderhevig was aan gebruiksschade door schuivende en stotende lasten. Herstel met dezelfde vloerafwerking had geen nut. Daarom moest een alternatieve vloerafwerking aangebracht worden zoals een pvc-vloerbedekking. De herstelwerkzaamheden waren als volgt:

- a. Ontvetten van de bestaande vloerdelen.
- b. Schuren van de bestaande vloer tot de topcoating en vervuiling volledig verwijderd is.
- c. Aanbrengen van een primer gevolgd door een dunne egalisatielaag over het gehele vloeroppervlak om ontbrekende delen en resterende structuurverschillen op te lossen (circa 3-5mm dikte).
- d. Licht opschuren en stofzuigen van het vloeroppervlak.
- e. Aanbrengen van een lijmlaag.
- f. Aanbrengen van een pvc-vloerbedekking ter weerszijden van het scheidingsprofiel.

Heeft u schade? Bel **070 33 66 500** of mail naar info@tbafbouw.nl ■

i Kijk op www.tbafbouw.nl/diensten voor onze diensten.

Stylolieten: een onregelmatig gevormd discontinu vlak in gesteente

'Er ontstaan regelmatig discussies over de kwaliteit van natuursteen na de realisatie van een bouwwerk', vertelt Onno de Vries, expert op het gebied van natuursteen. 'Kortgeleden was ik in een woning waarvan de vloer beschadigd was. De vloer bestond uit 400 tegels van donker

gezoet Belgisch hardsteen. Het formaat van een tegel was 600 mm bij 600 mm. Uit onderzoek bleek dat de vloeropbouw overeenkwam met wat de woningeigenaren hadden gezegd: een constructievloer, een 40 mm dikke isolatielaag met daarop verwarmingsleidingen, een speciaalaag en de tegels. De speciaalaag toonde twee verschillende lagen. De toplaag was verdicht en de onderlaag poreus. De schade aan het oppervlak van de tegels was gigantisch. Van 15 tegels was het oppervlak zeer ernstig beschadigd. Tegeldelen van meer dan 30 mm diameter waren er uitgesprongen!

Na bestudering concludeerde ik dat de schade aan de tegels werd veroorzaakt door stylolieten in Belgisch hardsteen. Een styloliet is een onregelmatig gevormd discontinu vlak in gesteente. Een styloliet wordt niet gevormd door het breken van gesteente, maar door het oplossen ervan. Bij stylolietvlakken beweegt het

natuursteen

gesteente door de oplossing van materiaal juist naar elkaar toe. Hierdoor waren delen van de tegels er uitgesprongen.

De tegels, die door de vloerenlegger waren geleverd, bevatten een ongebruikelijk grote hoeveelheid stylolieten. Ook had de vloerenlegger gekozen voor een verkeerde applicatiewijze, terwijl hij wist van een andere betere uitvoeringswijze die was toegestaan. Bij zijn gebruikte applicatiewijze was langdurige vochtbelasting onontkoombaar. En dat is niet handig als bekend is dat Belgisch hardsteen gevoelig is voor vocht.

Gelukkig was herstel mogelijk. Het verwijderen van de tegels raadde ik niet aan. Naastliggende tegels zouden beschadigd kunnen raken door het uitnemen. En de kleur van de nieuwe voegen zouden kunnen afwijken. Dit is niet iets wat je uiteindelijk wilt. Daarom moesten de contactvlakken in de tegels worden opgeruwd om te zorgen voor goede aanhechtingen. Vervolgens moesten de holttes worden uitgevuld met een reparatiemassa op basis van harshoudende bindmiddelen of mineralen en steengruis. De kunstharsen zijn wat uniformer van kleur maar geven wel een mooiere oppervlakedichtheid. Dit is wenselijk vanwege de donker gezoet Belgisch hardsteen. Daarnaast geven kunstharsen ook de mogelijkheid tot het uitvoeren van ondiepe reparaties. Hierdoor konden de tegels met kleine beschadigingen goed gerepareerd worden.'

Kijk op www.tbafbouw.nl/diensten voor onze diensten.

Een sterke **schakel** in de afbouw

Geen leefbare ruimte zonder afbouw. Pas na die laatste fase is het echt af. Juist daarom is het van belang dat iedereen trots is op het eindresultaat. Wij zorgen er graag voor dat u verder komt. Met uw werkzaamheden én uw ondernemerschap. Wanneer u ons nodig heeft, zijn wij die sterke schakel. Met het oog op de toekomst.

Wij zetten ons in voor een sterke sector met ruimte voor kwaliteit en innovatie. Daar wordt iedereen namelijk beter van: de ondernemers én de consument. Wij geven deskundig advies waar u echt wat aan heeft.

Van kwaliteitscontrole tot bouwbegeleiding.

Heeft u vragen? Bel gerust. **070 33 66 500**

U kunt ons van maandag t/m vrijdag bereiken van: 8.30 uur tot 17.00 uur.
U kunt ons ook mailen: info@tbafbouw.nl

Technisch Bureau Afbouw

Mauritskade 27, 2514 HD Den Haag
www.tbafbouw.nl